

Posouzení návrhu programu IMPAKT 1

Ministerstvo vnitra	
Odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání	
Došlo:	18-10-2018
Počet listů:	6
Uložované přílohy:	
Nedržované přílohy:	

Identifikace Programu

Předkladatel Programu	Ministerstvo vnitra ČR
Datum zpracování posudku	15. října 2018
Název Programu	Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019 - 2028 (IMPAKT 1)
Poslání Programu	Podpořit výzkumné a vývojové aktivity v oblasti bezpečnosti státu a jeho občanů v souladu s charakteristickými potřebami bezpečnostního systému
Cíl Programu	Dosažení takové poznatkové, technologické a technické úrovně, která umožní České republice získat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění bezpečnosti státu a jeho občanů. Program vytváří podmínky pro využití a rozvoj potenciálu akademického a veřejného výzkumného sektoru, které zajišťují synergičkou a dlouhodobou výzkumnou podporu bezpečnostního systému ČR
Kategorizace výzkumu	Aplikovaný výzkum, experimentální vývoj a inovace
Druh podpory	Účelová podpora

Zpracovatel posudku:

Jméno, příjmení a tituly	plk. Ing. Daniel Dittrich
Instituce	MV-GR HZS ČR
Adresa	Kloknerova 26, pošt. příhr. 69, Praha 414
PSČ	148 01
Tel.	950 819 740
Fax	950 819 962
E-mail	daniel.dittrich@grh.izscr.cz
Obory odborné působnosti	Civilní nouzová připravenost, integrovaný záchranný systém, ochrana obyvatelstva, krizové řízení, požární ochrana

Počet stránek posudku: 6

ÚVOD

Cílem předloženého dokumentu je provést posouzení návrhu programu Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019 - 2028 (IMPAKT 1) (dále jen „IMPAKT 1“). Proces posouzení návrhu programu IMPAKT 1 implicitně reflektuje Metodiku hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory. V kontextu výše uvedených skutečností je návrh programu IMPAKT 1 hodnocen prostřednictvím následujících kritériálních oblastí:

- A) Kategorizace charakteru výzkumu
- B) Cíle a intervenční logika;
- C) Vztah k jiným programům VaVal;
- D) Veřejné soutěže programu;
- E) Implementace programu a proces hodnocení projektů;
- F) Evaluace a monitorování programu;
- G) Posouzení rizik programu;

ad A) Kategorizace charakteru výzkumu

Program je primárně a cíleně zaměřen na podporu projektů aplikovaného výzkumu, tj. průmyslového výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Jedná se o plánovitý výzkum, jehož cílem je dosažení výsledků, jejichž uživateli budou především odborní gestoi projektů (Policie ČR, HZS ČR, SUB, apod.), širší odborná veřejnost a širší uživatelská komunita (tj. zejména u výsledků určených k posilování znalostní základny v oboru nebo k zajištění koordinace výzkumných komunit. Současně Program vytváří možnost částečného základního výzkumu, pokud je výzkumem směřujícím k aplikovanému výzkumu, experimentálnímu vývoji a inovacím. Předmětem výzkumu mohou být i utajované informace a zvláštní skutečnosti.

ad B) Cíle a intervenční logika

Cíle programu mají hierarchickou strukturu. Hlavní cíl programu je následující: „Dosažení takové poznatkové, technologické a technické úrovně, která umožní České republice získat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění bezpečnosti státu a jeho občanů. Program vytváří podmínky pro využití a rozvoj potenciálu akademického a veřejného výzkumného sektoru, které zajišťují synergií a dlouhodobou výzkumnou podporu bezpečnostního systému ČR.“

Formulace hlavního cíle konvenuje se zadáním vyplývajícím z Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017 – 2023 s výhledem do roku 2030 (dále jen „MKPBV 2017+“). Naplnění hlavního cíle programu významně napomůže konsolidovat spolupráci vnitřních kapacit klíčových výzkumných organizací orientovaných na bezpečnostní výzkum, nově se profilujících vybraných fakult vysokých škol, resp. ústavů Akademie věd ČR a aplikační sféry.

V souladu se strukturací programu se hlavní cíl se rozpadá do cílů dílčích, resp. cílů podprogramů 1-3:

- Podprogram 1 – Společné výzkumné projekty
 - Cíl: Zajistit koordinovanou dlouhodobou výzkumnou podporu schopnosti bezpečnostního systému.

Díleční cíl je formulován s ohledem na řešení identifikované potřeby vytvářet výzkumné klasy sdílející a společně rozvíjející exkluzivní kapacity. Nejedná se o institucionalizované řešení, ale o vytváření systému spolupráce excelentních pracovišť v oblasti bezpečnostního výzkumu.

- Podprogram 2 – Rozvoj lidských zdrojů pro bezpečnostní výzkum
 - Cíl: Podpořit rozvoj výzkumných týmů dlouhodobě specializovaných na bezpečnostní výzkum.
Přínosem realizace dílečního cíle je reagovat na nedostatečně řešenou kariéře profesní politiku v oblasti bezpečnostního výzkumu.
- Podprogram 3 – Rozvoj iniciativy v bezpečnostním výzkumu
 - Cíl: Podpořit rozvoj internacionalizační iniciativy v komunitě bezpečnostního výzkumu.
Přínosem realizace dílečního cíle bude intenzivnější internacionalizace tuzemských výzkumných týmů a jejich zapojení do řešení témat nadnárodního významu.

Z hlediska nastavení cílů má program významný potenciál především ve vztahu ke zvyšování klíčových operačních schopností nejen HZS ČR, ale i dalších složek IZS. Cíle programu IMPAKT 1 plně konvenují se strategickou prioritou ochrany obyvatelstva č. 5 formulovanou v Konceptu ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 a program tak představuje klíčový nástroj naplňování politik v oblasti bezpečnosti.

Intervenční logika jednotlivých podprogramů je dostatečně argumentována v kapitolách věnujících se jednotlivým podprogramům, tj. v kapitolách 5-7.

Ve vztahu k podprogramu 1 lze za klíčový uvést především význam pro vytváření vysoce specializovaných exkluzivních klastrů bezpečnostního výzkumu, založených na dlouhodobě, interorganizační spolupráci relevantních výzkumných organizací a zástupců komunity uživatelské sféry, tj. včetně HZS ČR. Hlavní přínos spočívá v realizaci účelové podpory excelentnímu bezpečnostnímu výzkumu. Nástrojem podpory jsou zcela logicky dlouhodobé programy spolupráce (6-9 let), v rámci nichž lze integrovat a efektivně materializovat prioritní témata. Z pohledu HZS ČR se jako klíčové jeví především produkce nepublikačních výsledků, zejména *Grunk*, *Hneleg*, *Hkonc*, *R* – software; *V*, *V souhm*.

Ve vztahu k podprogramu 2 lze spatřovat přínos intervence především v usnadnění realizace výměnných stáží vedoucích ke zintenzivnění sdílení zkušeností a tím v posílení internacionalizace bezpečnostního výzkumu, což řeší potřebu C3 identifikovanou MKPBV 2017+. Podpora mobility je z pohledu HZS ČR významná především z hlediska rozvoje operačních a plánovacích kapacit založených na intenzivní kooperaci (např. v oblastech požární ochrany, ochrany proti CBRN noxům, krizového řízení a ochrany obyvatelstva).

Zatímco klíčovým přínosem podprogramu 2 je spolupráce personální, podprogram 3 je cílen na spolupráci na úrovni organizací. V oblasti bezpečnostního výzkumu není v podmínkách ČR nástroj subvence, který by tyto aktivity podporoval, a proto je přínos podprogramu 3 zcela unikátní.

ad C) Vztah k jiným programům VaV

Program IMPAKT 1 je svým zaměřením a strukturací unikátní. S ostatními programy podpory MV je komplementární a smysluplně tak doplňuje / rozvíjí portfolio programových nástrojů.

Program rozvíjí Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací a plně reflektuje Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Při plnění internacionalizačních cílů je program IMPAKT 1 v souladu s aktuálním Akčním plánem mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji a internacionalizace prostředí výzkumu a vývoje v ČR.

Program je rovněž komplementární ve vztahu k programům realizovaným jinými poskytovateli – zejména TA ČR a MŠMT. Ve vztahu k TA ČR se jedná především o doplnění programu Centra kompetence podprogramem 1, kdy program IMPAKT 1 je cílen na strategickou podporu bezpečnostního systému ČR a jeho jednotlivých složek, což program TA ČR nepokrývá.

Ve vztahu k mobilitám na tuzemské i mezinárodní úrovni a rozvoji mezinárodní spolupráce (podprogramy 2 a 3) je program IMPAKT 1 s ohledem specifika vyplývající z jeho věcného zaměření komplementární k programům MŠMT, zejména k programu Inter-Action a k Operačního programu Věda, výzkum, vzdělávání.

ad D) Veřejné soutěže programu a jejich zaměření

Program předpokládá v rámci podprogramu 1 vyhlášení alespoň 1 veřejné soutěže. Formulace konkrétního znění veřejné soutěže bude zcela logicky vycházet z potřeb bezpečnostního systému. Harmonogram podprogramu je indikativní.

V případě podprogramů 2 a 3 jsou předpokládány 3 veřejné soutěže. Z hlediska unikátnosti programu a zni vyplývající specifičnosti projektů lze, s ohledem na snížení administrativní zátěže, doporučit redukci veřejných soutěží u podprogramů 2 a 3 na počet 2. Harmonogramy podprogramů 2 a 3 jsou rovněž jako v případě podprogramu 1 vymezeny rámcově.

ad E) Implementace programu a proces hodnocení projektů

Proces hodnocení návrhů projektů je v rozsahu odpovídajícímu charakteru posuzovaného dokumentu popsán. Program IMPAKT 1 svými parametry odpovídá podmínkám zákona 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje.

Kritéria hodnocení návrhů projektů jsou vylučovací a bodovací. Jedná se o osvědčenou kategorizaci kritérií hodnocení výzkumných projektů. Do základní skupiny hodnotících kritérií návrhů projektů patří očekávaný přínos a kvalita projektu, proveditelnost, řízení a financování projektu. Hodnotící kritéria nejsou podrobněji v textu programu ani podkladové studii rozpracována a budou až obsahem zadávací dokumentace příslušné veřejné soutěže.

ad F) Evaluace a monitorování programu

Návrh programu IMPAKT 1 obsahuje kvalitně zpracovaný rámec evaluace a monitoringu v podobě hodnotící strategie (kap. 13). Rámec zde nastavený umožňuje

poskytovateli sběr a vyhodnocování relevantních dat a tím efektivní řízení procesu implementace programu.

Předmětem evaluace jsou kritéria funkčnosti, efektivity, relevance a dopadů. Hodnocená kritéria jsou vymezena za využití klíčových výkonostních ukazatelů, které umožňují provést posouzení úspěšnosti naplnění minimálních požadavků kladených na program.

Ve vztahu k hodnocení kritéria funkčnosti podprogramů 2 a 3 je vhodné zvážit zvýšení minimálního počtu podpořených projektů (v důsledku doporučení uvedeného v hodnocené oblasti „ad C) Veřejné soutěže programu a jejich zaměření“ tohoto posudku).

ad G) Posouzení rizik programu

Nedílnou součástí návrhu programu IMPAKT 1 je posouzení rizik resultujících z prostředí politického, ekonomického, společenského, technického, legislativního a environmentálního. Byly stanoveny referenční hodnoty úrovně rizik a v relaci na kategorizaci významu rizik navrženy opatření vedoucí k ošetření rizik. Řízení rizik je proces, při němž se subjekt řízení snaží zamezit působení již existujících i budoucích faktorů a navrhuje řešení, která pomáhají eliminovat účinek nežádoucích vlivů a naopak umožňují využít příležitosti působení pozitivních vlivů. Při analýze rizik spojených s realizací programu byl zvolen statický model hodnocení rizik zahrnující pravděpodobnost a dopad, který se spíše používá v oblasti přírodních katastrof. Pro posuzování politických, ekonomických, společenských, technických a právních rizik je vhodnější aplikovat dynamické modely. Nicméně program dynamiku zajišťuje pravidelným vyhodnocováním případných změn ve vývoji rizik. S ohledem na skutečnost, že riziko je funkcí času, jeví se jako vhodné provádět posouzení rizik v cyklické obměně.

Komplexní a odpovědná reflexe rizik nasvědčuje na systematické úsilí poskytovatele v této oblasti a dokonalou znalost prostředí, což zakládá předpoklad efektivního řízení programu.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Program IMPAKT 1 vychází z rámce vymezeného zejména zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Rámcem pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací - Úřední věstník Evropské unie číslo 2014/C 198/01-29; Nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. Návrh programu je realizován v souladu s opatřením B.2.1 uvedeným v MKP BV 2017+.

Program IMPAKT 1 je novým nástrojem podpory bezpečnostního výzkumu. Program nemá v podmínkách ČR přímý ekvivalent. Z pohledu zástupce uživatelské sféry (HZS ČR) je program velmi očekávaný, neboť má vysoký potenciál napomoci zintenzivnění vazby mezi praxí bezpečnostního systému a specializovanými kapacitami bezpečnostního výzkumu, a to na úrovni národní i mezinárodní. Program IMPAKT 1 je rovněž komplementární s programy TAČR a MŠMT, což generuje významnou synergií pro systém VaVal.

Nosnou částí je podprogram 1, jehož smyslem je podpořit dlouhodobou spolupráci exkluzivních výzkumných kapacit v oblasti bezpečnostního výzkumu a tím podpořit exkluzivní přístupy v rámci bezpečnostního výzkumu. Účelem je hledat především integrovaná řešení v úzké kooperaci s uživatelskou sférou. Společně s materializací podprogramů 2 a 3, jež usilují o rozvoj personální mobility výzkumných kapacit a posílení internacionalizace, disponuje program IMPAKT 1 významným potenciálem dosažení kvalitativních změn v bezpečnostním výzkumu.

Plánovaná alokace finančních prostředků je adekvátní a optimální z hlediska absorpční kapacity systému. Návrh programu považují za zdařilý, přínosy plynoucí z úspěšné realizace projektů mají vysoký aplikační potenciál. Doporučení uvedená ve vztahu k redukci počtu veřejných soutěží ze 3 na 2 v rámci podprogramů 2 a 3 a doporučení uvedená ve vztahu k zavedení systému posuzujícího rizika v čase považují za formální a nesnižují kvalitu zpracování programu a jeho význam.

